

INSTITUT TEREZÍNSKÉ INICIATIVY

Zprávy z Prahy

News from Prague

 Expats.cz

Tým ITI přeje příjemné léto; zprávy týkající se vlastní činnosti

Na konci června náš tým opustily Dana a Dorota Gabařová. Danael byla s námi od roku 2014, Dorot poslední dva roky. Rádi bychom vám oběma tímto poděkovali za spolupráci a přejeme v dalším osobním i profesním životě jen to dobré. Děkujeme za vše, co jste nás naučily. Jsme rádi, že jsme vás mohli potkat. A kdo ví, třeba v budoucnu na sebe opět narazíme :-)

Máme nové knihy!

Díky podpoře našich dárců jsme mohli doplnit knihovní fond o nové tituly. Jedná se o široký výběr odborné literatury v němčině, angličtině a češtině. Seznam nových přírůstků naleznete na našich [webových stránkách](#). A půjčit si je můžete přijít v otvíracích časech naší knihovny.

 Canva

VYDÁNÍ 02/2025

Obsah

Krásné léto!

Máme nové knihy!

Boj proti antisemitismu a podpora židovského života

Přijetí na Britské ambasádě k výročí osvobození Bergen-Belsenu

Pietní akt v Letech u Písku

Výstava (ne)Návraty, Mladá Boleslav

Slavnostní otevření Muzea přeživších v Brněnci

Uctění památky obětí holocaustu v pracovním táboře Treblinka

Mezinárodní den archivů

Mezinárodní spolupráce

- Alpine Peace Crossing
- GEDENKDienst
- AFYN

 Institut
Tereziński
iniciativy

Civil Society Forum on COMBATING ANTISEMITISM AND FOSTERING JEWISH LIFE

01-02 April 2025

Evropská komise

znovuobjevovala nutnost obrany Židů a židovství v současné společnosti, nárůst antisemitismu online i v osobních a pracovních vztazích, otevřené, když ne popírání, tak zkreslování holocaustu a bezpečnost židovských komunit v současné Evropě.

Z nabízených workshopů jsem se zúčastnila první den Zkreslování holocaustu a jeho připomínání (Holocaust Distortion and Remembrance) a druhý den Posílení postavení učitelů a studentů ve vzdělávacím prostředí (Empowering Teachers and Students in Educational Settings).

Z druhého dne konference si odnáším jako poselství myšlenky, které bych vyjádřila několika větami, které zazněly při panelové diskusi: *Pamatujte si, za co bojujete a proti čemu bojujete. Rozeznávejte potřeby obětí a uvědomujte si, že oběti mají problém důvěřovat. Je těžké rozeznat cizí bolest, když se soustředíme na tu vlastní. Naším cílem není bojovat proti antisemitismu, ale překonat jej.*

Dana Gabařová (projektová manažerka, metodička)

Civil Society Forum on Combating Antisemitism and Fostering Jewish Life (Boj proti antisemitismu a podpora židovského života)

BRUSEL, 1./2. dubna - Památníky nejsou všelékem na nenávist. Ti, co k nám přicházejí, nejsou ti, co šíří nenávist a zkreslují holocaust. Musíme vystoupit ze své komfortní zóny a jako edukátoři šířit povědomí o tom, proč má práce s historií smysl a o vlivu historie na současnost – to jsou hlavní myšlenky, které jsem si odnesla z prvního dne mezinárodní konference Boj proti antisemitismu a podpora židovského života (Combating Antisemitism and Fostering Jewish Life) pořádané v Bruselu Fórem pro občanskou společnost (Civil Society Forum).

Hlavními tématy byly změny života židovských komunit v Evropě po 7. říjnu 2023 a jak se s těmito změnami vypořádat. V různých souvislostech se

Přijetí na Britské ambasádě k výročí osvobození Bergen-Belsenu

PRAHA, 16. dubna - Jsme se spolu s účastníky semináře a exkurze do Bergen-Belsenu zúčastnili slavnostního přijetí na Britské ambasádě v Praze, a to u příležitosti 80. výročí osvobození koncentračního tábora Bergen-Belsen britskou armádou dne 15. dubna 1945.

Po přivítání velvyslancem Mattem Fieldem a společné fotografii v zahradě rezidence následovalo občerstvení a moderovaná diskuse, kterou vedla Kate Davenport, zástupkyně velvyslance. Pedagogové sdíleli své zkušenosti s výukou o Bergen-Belsenu a o tom, jak poznatky ze semináře zúročili ve svých školách.

Libuše Sakalová z gymnázia v Kralupech nad Vltavou představila lekci, v níž studenti pracovali s časovou osou, ilustracemi a rozvíjeli porozumění skrze kreativní činnosti.

ITI/Zdena Dorota Gabařová

Martina Tučková z obchodní akademie v Děčíně zapojila do práce i méně motivované žáky – zkoumali nejen příběhy vězňů, ale i pachatelů a přihlížejících, a sami připravili prezentace. Andrea Kramářová ze základní školy na Oravě se v praxi potýká s předsudky a konspiracemi. Příběh Anne Frankové využíla jako výchozí bod pro empatii a reflexi – děti psaly vzkazy Anne jako součást zpracování tématu.

Diskutovalo se také o podmínkách, ve kterých edukátoři pracují – o podpoře státu, škol a společnosti.

Velmi si vážíme možnosti sdílet výsledky naší práce a děkujeme velvyslanci Mattu Fieldovi a celému týmu ambasády za podporu, zájem a přijetí.

ITI/Dana Gabařová

Pietní akt v Letech u Písku

LETY U PÍSKU, 11. května - V neděli 11. května 2025 proběhl na pohřebišti bývalého koncentračního tábora v Letech u Písku již tradiční pietní akt k uctění památky obětí Romů a Sintů z Čech a Moravy. Za dobu fungování táborem prošlo 1300 lidí, z toho 335, převážně dětí, zde díky nelidským podmínkám zemřelo. Po hromadném transportu v roce 1943 do vyhlazovacího tábora Auschwitz-Birkenau byly budovy tábora srovnány se zemí a spáleny.

Již druhým rokem je v letech otevřen památník holocaustu Romů a Sintů. Pietní shromáždění bylo organizováno Výborem pro odškodnění romského holocaustu v ČR, s přispěním Ministerstva kultury ČR, a s podporou Nadačního fondu obětí holocaustu. Památník je spravován Muzeem romské kultury.

Pietního aktu se zúčastnily zástupkyně Institutu Tereziánské iniciativy Dana a Dorota Gabařové.

Výstava (ne)Návraty, Mladá Boleslav

MLADÁ BOLESLAV, 7. května - Muzeum Mladoboleslavska a Státní okresní archiv v Mladé Boleslavi připravil výstavu (ne)Návraty, která sleduje příběhy lidí, kteří museli Boleslav za války opustit, těch, co se po válce nevrátili i těch, kteří měli štěstí a přežili - u nich můžeme sledovat jejich poválečné osudy.

Se Státním okresním archivem v Mladé Boleslavi jsme spolupracovali na digitalizaci vybraných fondů a materiály budou zveřejněny na holocaust.cz.

Slavnostní vernisáž se konala 7. května 2025 v prostorách muzea na mladoboleslavském hradě. Výstavu můžete navštívit v Muzeu Mladoboleslavska až do 5. října letošního roku.

(ne)NÁVRATY

příběhy lidí, kteří museli Boleslav za války opustit
příběhy lidí, kteří se po válce nevrátili
příběhy lidí, kteří se vrátili
příběhy jejich poválečných životů

MUZEUM MLADOBESLAVSKA

7.5.-5.10. 2025

Slavnostní vernisáž výstavy se koná 7.5. 2025 v 17 hodin v prostorách muzea na mladoboleslavském hradě.

Slavnostní otevření Muzea přeživších v Brněnci

BRNĚNEC, 12. května - Celý svět zná díky Spielbergově filmu Schindlerův seznam příběh záchrany 1200 židovských vězňů na sklonku druhé světové války. Celý svět ví, kdo byl Oskar Schindler a proč se stal symbolem dobra v době vlády zla. Jenomže ten stejný svět vůbec netuší, kde se ten srdcervoucí příběh vlastně odehrál. To by se teď mohlo změnit.

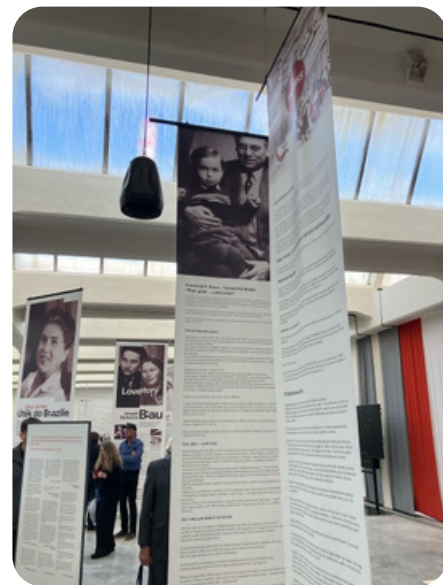
Po mnoha intenzivních přípravách byla 10. května slavnostně otevřena první část expozice, která si toto klade za cíl. Česká veřejnost již pravděpodobně ví, že šlo o textilní továrnu židovské rodiny Löw-Beer, zkonfiskovanou po okupaci Československa nacisty a že tím místem je Brněnec nedaleko Svitav. A právě tady bylo nové muzeum otevřeno.

📷 Daniel Löw-Beer

Je určitým paradoxem, že rodina původních vlastníků si musela svůj původní majetek koupit, aby projekt Arks na tomto místě mohl vůbec vzniknout.

Teď ovšem nezbyvá, než bývalou přádelnu naplnit novým životem, výstavami, přednáškami, filmovými představeními, školními výpravami. To vše nás teď čeká a jsme rádi, že Institut Terežinské iniciativy je v tomto projektu jedním z hlavních partnerů od samého začátku.

📷 Daniel Löw-Beer

Uctění památky obětí holocaustu v pracovním táboře Treblinka

📷 ITI/Tomáš Kraus

TREBLINKA, 14. května - Při příležitosti zasedání Mezinárodní rady Muzea Auschwitz uctili její členové m.j. památku židovských a romských obětí pracovního tábora Treblinka v místě jejich hromadných hrobů. Na snímku T. Kraus, Colette Avital a Roman Kwiatkowski.

Mezinárodní den archivů

Na 9. června připadl letošní mezinárodní den archivů. Archivy po celé republice si připravily řadu zajímavých akcí pro veřejnost, ať už výstavy, komentované prohlídky nebo různé interaktivní programy. Archivní instituce se tak otvírají široké veřejnosti, aby se tato mohla seznámit s tím, jak to v archivu vlastně vypadá - kde jsou uloženy archiválie, jak se s nimi pracuje a co vlastně obnáší archivní práce.

Kdo zašel, mohl zjistit, co to znamená i pro nás - s čím pracujeme, abychom dokázali vrátet obětem holocaustu nejen jejich tváře, ale i příběhy. Prostě to, co můžete vidět na holocaust.cz. A pokud jste to letos nestihli, nepropástejte jej příští rok.

📷 ITI/Hana Čadová

MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

Alpine Peace Crossing

Návštěva z APC

PRAHA, 7. června - V sobotu přivítal náš GEDENKDIENTST dobrovolník Laurenz v Jáchymce tým Alpine Peace Crossing, a ukázal jim ukázal naši práci.

Alpine Peace Crossing (APC) je rakouská organizace se sídlem v Krimmlu (spolková země Salcbursko).

„Verein für aktive Gedenk- und Erinnerungskultur - Alpine Peace Crossing“ (APC) je rakouský pamětnický spolek, který se zaměřuje na židovské útoky po roce 1945 a příbuzná témata. Ústřední událostí jejich práce je útěk tisíců Židů v roce 1947. Na své cestě do dnešního Izraele museli překročit Krimmler Tauern. Prchali před antisemitismem, který v Evropě stále ještě bujel. Pro některé bylo Rakousko výchozím bodem jejich útěku, jiní zemi projeli zemi tranzitem. Tyto útoky si každoročně připomínají pěší túrou v salcburském Krimmlu.

Děkujeme týmu Alpine Peace Crossing za živý zájem o naši práci a těšíme se na budoucí spolupráci!

Alpine Peace Crossing

ITI/Laurenz Neureiter

Návštěva Rakouska

KRIMML, 28. června - Náš letošní dobrovolník z organizace GEDENKDIENTST Laurenz se připojil k „Alpskému mírovému přechodu“ (APC) v Krimmlu, aby společně s ostatními přešel rakouské Alpy na památku tisíců Židů, kteří utíkali před antisemitismem, jenž v Evropě řádil i po roce 1945. Laurenz tento tým přivítal u nás v Jáchymce 7. června tohoto roku.

Verein für aktive Gedenk- und Erinnerungskultur - Alpine Peace Crossing“ (APC) je rakouský pamětnický spolek, který se zaměřuje na židovské útoky po roce 1945 a na související témata. Ústřední událostí jejich práce je útěk tisíců Židů v roce 1947. Na své cestě do dnešního Izraele museli překročit Krimmler Tauern. Prchali před antisemitismem, který v Evropě stále ještě bujel. Tyto útoky si každoročně připomínají pěší túrou v salcburském Krimmlu. Krimmler Tauern je vysokohorský průsmyk v hlavním hřebeni Zillertalských Alp. Spojuje Salcbursko a Jižní Tyrolsko. Od roku 1920, kdy vstoupila v platnost Saint-Germainská smlouva, tudy vede hranice mezi Itálií a Rakouskem.

Akce proběhla o víkendu 28. až 29. června. První den bylo představeno každoroční zaměření APC, které letos znělo "Zapírání - mlčení - zapomenutí. Neslyšené oběti nacismu v kolektivní paměti" formou dialogového fóra.

Elke Rajal, která v současné době působí na univerzitě v Pasově a která se zabývá výzkumem a publikační činností na pomezí politiky, soudobých dějin a vzdělávání, vedla poutavou přednášku o historii pronásledování lidí jako „asociálů“ a vysvětlila, jak se tato terminologie vytvářela. Andreas Brunner, vedoucí queer výzkumného centra QWien, se ponořil do problematiky pronásledování lidí kvůli jejich sexuální orientaci neboli takzvaných „vězňů růžového trojúhelníku“. Jejich zajímavé přednášky doplnila hudba Sanny van Elst a Bobbyho Rootvelda (Duo Nizh), kteří se specializují na hudbu kombinovanou s divadlem a komedií, klezmer, jidiš písně a restaurování hudby složené během šoa.

Tito čtyři pak zakončili dialogové fórum panelovou diskusí, v níž poskytli své jedinečné pohledy a přístupy k paměti a souvisejícím tématům.

ITI/Laurenz Neureiter

Druhý den akce jsme se vydali na vzpomínkovou túru před východem slunce, vyrazili jsme z malebného Krimmlu a o půl sedmé dorazili k Tauernhausu, který se nachází v nadmořské výšce 1631 metrů. Ten by jednou ze zastávek na zrádné trase, kterou se uprchlíci v roce 1947 vydali.

Výlet byl doprovázen i zajímavým programem, když jsme se před překročením Alp v Krimmler Tauern Pass ve výšce 2634 metrů zastavili u vzpomínkových pyramid, které APC umístila podél historické trasy. Byl to velmi zajímavý způsob poznávání historie a neotřelý způsob zprostředkování historie. Laurenz by rád poděkoval týmu APC za pohostinnost a těšíme se na další spolupráci.

Read more about their work on their [Website](#) (English/German only)

📷 ITI/Laurenz Neureiter

GEDENKDIENTST

SALZBURG, 29. května - Náš dobrovolník Laurenz byl v polovině května v Rakousku, aby propagoval program GEDENKDIENTST na své bývalé škole HAK 1 v Salcburku. Při proslovu k asi 60 lidem ze 4. ročníku vyprávěl o svých zkušenostech a povzbuzoval studenty, aby také využili příležitosti využít rok mezi studiem s pozitivním dopadem. Kromě vzpomínkové práce a práce a historie našeho ústavu Laurenz studentům vyprávěl o výzvách a mnoha úžasných věcech, které s sebou nese stěhování do zahraničí a nástup do nové práce čerstvě po škole.

Děkujeme obchodní škole HAK 1 v Salcburku za to, že Laurenzovi poskytla příležitost propagovat program, a studentům za jejich živý zájem.

📷 HAK 1 Salzburg/Graham Crewe

Den Anne Frankové - vernisáž výstavy

PRAHA, 12. června - jsme si v pražském Žižcafé Terapy připomněli odkaz Anne Frankové, když jsem slavnostně zahájili výstavu uměleckých děl, které nám zaslali talentovaní žáci a žákyně. Připojili jsme se tak k oslavám Dne Anne Frankové.

Bylo nám ctí, že jsem na vernisáži mohli vedle řady návštěvníků z široké veřejnosti mohli přivítat i některé z vystavujících autorů. Thomas Elmecker od nás a Marie Smutná se spolku Schola Fidentiae - Škola s/ebe/vědomí výstavu zahájili projevem v angličtině a češtině, během něž vyzdvihli význam Dne Anne Frankové a vysvětlili, jak a čím si Anne získala úctu po celém světě a proč si ji i nadále připomínáme: „Vážení a milí hosté,

ráda bych vás společně s Thomasem Elmeckerem přivítala na zahájení výstavy věnované připomínce Anne Frankové. Proč právě dneska, proč právě Anne a proč právě zde?

12. června 1929, tady před 96 lety, se ve starobylém německém městě Frankfurtu nad Mohanem narodila do rodiny Otto a Edith Frankových, židovské rodiny žijící zde po mnoho generací, jejich druhá dcera Annelies Marie Franková, kterou bude o několik desítek let později znát doslova celý svět.

Když s příběhem Anne a její rodiny pracujeme, dozvídáme se od žáků a studentů o Anne toto: byla to spokojená, všestranná, neposedná, kamarádká dívka, která ráda bruslila, setkávala se s kamarádkami a ráda na sebe poutala pozornost. Byla živá a nespoutaná. Někdy nesnesitelná. Velmi často stojící v centru dění a organizátorka nezapomenutelných akcí.

Dějiny běžely. A tak od roku 1941 by o ní dnešní žáci řekli toto: byla pořád sama sebou nebo se o to snažila. Ale taky byla Židovka. Musela proto opustit svou školu. Řadu svých kamarádek. Nesměla už bruslit. Nesměla mít kolo, v Amsterdamu - chápete to? Musela nosit hvězdu viditelně našitou na oděvu a s tou hvězdou se její svět zmenšil. Od června 1942 by o ní

řekli - stala se nadšenou majitelkou deníku. O měsíc později se stala psancem - ukrývanou spolu se svou rodinou a dalšími rodinnými známými v tajném úkrytu v centru Amsterdamu. Ale taky tou, která se spolu s dalšími ukrývajícími těšila péči statečných pomocníků. V té době si Anne do svého deníku napsala mimo jiné toto: Věř mi, když je člověk půl druhého roku zavřený, jsou dny, když už je toho na něj moc. Bez ohledu na spravedlnost nebo vděk, city se nedají odbýt. Jezdit na kole, tancovat, hvízdát, dívat se po světě, cítit se mladá, vědět, že jsem svobodná, po tom prahnu, a přesto to nesmím dát najevo, vždyť jak by to vypadalo, kdyby nás tady všech osm začalo naříkat nebo kdybychom nasadili nespokojené obličejy, kam by to vedlo? 24. 12. 1943

Od jara 1944 by o ní jistě řekli, že se stává ambiciózní spisovatelkou, přepisující svůj deník a připravující knihu Zadní dům. Od srpna 1944 lapenou a uvězněnou, deportovanou, vystavenou strašným podmínkám Westerborku, Auschwitzu a Bergen-Belsenu. Od zimy 1945 pak zbavené naděje, vyčerpané, nemocné a umírající.

Ale dějiny šly dál. A my tu dneska stojíme, v ruce máme zbrusu nové české vydání knihy Zadní dům a na stěnách koláže studentů střední pedagogické školy z Krnova, kteří byli svými spolužáky provedeni výstavou Nechte mě být, jaká jsem. Životní příběh Anne Frankové, kterou do České republiky zapůjčil Anne Frank House v Amsterdamu.

A proč mají mladí lidé dodnes, 96 let po narození Anne, potřebu a touhu si ji připomínat? Je to pro to, že Anne dokázala dávat i v prostředí, do kterého byla nedobrovolně uvržena, dávat naději. Bylo jí 15 let, když si do svého deníku napsala:

To je v dnešní době ta potíž: ideály, sny, krásná očekávání sotva stačí vyražit a už je postihne nejhrůznější skutečnost a naprosto je zničí. Je velký zázrak, že jsem se nevzdala všech svých očekávání, vždyť se zdají absurdní a neproveditelná. Přesto se jich držím, navzdory všemu, protože pořád ještě věřím, že lidé jsou v jádru dobří. Je pro mě naprosto nemožné stavět všechno na základě smrti, hrůzy a zmatku.

15. července 1944

A my bychom chtěli dál nést její poselství, které si na jaře roku 1944 vyjádřila takto: Jednou přece tahle strašlivá válka pomine, jednou budeme přece zase lidé, a ne jen Židé! Úterý 11. dubna 1944

Kéž bychom se dovedli z těchto slov 15leté dívky poučit a dokázali sebe navzájem vnímat v první řadě jako především jako lidské bytosti, ať jsme se narodili kdekoli a kdykoliv.

Děkujeme Žižkostelu a Café Therapy, za mimořádnou vstřícnost při přípravách výstavy. Jsme velice rádi, že právě zde, na místě spojeném s humanitou a podporou slabším a zranitelným, můžeme toto poselství šířit."

AFYN/Laurenz Neureiter

AFYN/Laurenz Neureiter

Kontaktní informace

Institut Tereziánské iniciativy, o.p.s.

Jáchymova 63/3

110 00 Praha 1

ID: 25721542

Tel.: +420 222 317 013

institut@terezinstudies.cz

www.terezinstudies.cz

[Instagram](#)

[Facebook](#)

[LinkedIn](#)

Podpořte nás

Prostřednictvím darujme.cz nebo přímo na náš bankovní účet:

Darujme.cz

Klikněte na odkaz nebo naskenujte QR kód.

Komerční banka a.s., Spálená 51, 110 00 Praha

90334011/0100

IBAN: CZ500100000000090334011

BIC: KOMBCZPPXXX

Váš příspěvek nám pomůže udržet stálý provoz databáze obětí, portálu holocaust.cz a odborné knihovny.

Děkujeme za Vaši podporu!